

DASKYLEİON ANTİK KENTİ (BALIKESİR) CİVARINDAKİ GÖL VE AKARSU TORTULLARININ SEDİMANTOLOJİK İNCELENMESİ

Zeynep Ergun^{1,2}, Nizamettin Kazancı^{1,2}, Sonay Boyraz^{1,2}, Koray Koç^{1,2}

¹*Jeoloji Mühendisliği Bölümü, Ankara Üniversitesi, 06100, Tandoğan, Ankara*

²*Kuvaterner Araştırma Grubu, 06100, Tandoğan, Ankara*

(zergun@ankara.edu.tr)

ÖZ

Daskyleion Manyas Gölü'nün güneydoğu kıyısında, Neojen kireçtaşları üzerine (Hisartepe) kurulu antik bir yerleşim yeridir. Pers İmparatorluğu'nun Anadolu bölgesi idare merkezi (satraplık) olan bu kentin bulunma yeri, çağdaşı şehirlerin korunaklı dağ eteklerine kurulma geleneğine aykırı olup, büyük olasılıkla Manyas Gölü'nün sağladığı avantajları esas alınmıştır. Bu avantajların neler olabileceğini ortaya koymak ve Manyas Gölü'nün paleocoğrafik evrimini belirlemek amacıyla çevredeki eski-yeni göl ve akarsu tortulları incelenmiştir. Bunun için Ergili köyü yakınlarında ve Manyas Gölü kıyılarında 20-65 m arası uzunluklarda yedi adet sondaj yapılmıştır. Tortulların karotlar boyunca manyetik duyunlukları, organik madde kapsamları, tane boyu değişimleri, kil mineralleri ve kimyasal bileşimleri belirlenmiştir. Sonuçlar Manyas Gölü'nün hiçbir zaman bugünkünden daha geniş ve daha derin olmadığını, su seviyesinin alçalıp yükseldiğini, zaman zaman bataklaştığını göstermektedir. Bölge coğrafyasındaki asıl değişim göle ilerleyen Kocaçay deltası ile gölden çıkan Karadere tarafından sağlanmıştır. Karadere Manyas Gölü su seviyesinin yükselmesini engellemiş, geniş taşkın alanları yaratarak arazinin bugünkü ova görünümünün oluşmasına yardım etmiştir. Daskyleion antik kentinin merkezi küçük bir yarımada üzerindedir ve çevresi sonradan taşkın düzlüğü tortulları ile örtülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Daskyleion, Manyas Gölü, manyetik duyunluk, sedimantoloji

SEDIMENTOLOGICAL INVESTIGATION OF LACUSTRINE AND FLUVIAL SEDIMENTS AROUND THE DASKYLEION ANCIENT SETTLEMENT (BALIKESİR, TURKEY)

Zeynep Ergun^{1,2}, Nizamettin Kazancı^{1,2}, Sonay Boyraz^{1,2}, Koray Koç^{1,2}

¹Jeoloji Mühendisliği Bölümü, Ankara Üniversitesi, 06100, Tandoğan, Ankara, Turkey

²Kuvaterner Araştırma Grubu, 06100, Tandoğan, Ankara, Turkey

(ergun@ankara.edu.tr)

ABSTRACT

Daskyleion, the capital of Anatolian satrapy of the Persian Emperor was located on Neogene limestones (called Hisartepe) at the southeast coasts of Lake Manyas. This area must be preferred for some specific advantages, while other towns were settled traditionally on mountainous regions or aprons because of safety at that time. Palaeogeography of the region, particularly geological evolution of Lake Manyas could provide data on understanding of possible reasons of the settlement, and thus lacustrine and fluvial deposits of Neogene and Quaternary were studied. To achieve it, seven drillings 20-65 m long were realized near the Ergili village and core sediments were examined. Magnetic susceptibility, organic matter content, grain size, clay mineral and chemical composition of sediments were searched systematically along the cores. We concluded that Lake Manyas has never been wider and deeper than today. Its water level fluctuated and sometimes lake changed into marsh. Main palaeogeographic elements of the region were the stream Karadere, an outlet from the lake and the Kocaçay delta in the lake. The latter caused to enlarge lake areas filling the reservoir or pushing lake water toward the north. The stream Karadere prevented rising of the water level forming large flood plains. The city centre of Daskyleion was situated at a small peninsula and the town itself was encountered by a river and its marshy area.

Keywords: *Daskyleion, Lake Manyas, magnetic susceptibility, sedimentology*